

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-4-266 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 11-64/1666-596
Karar Tarihi : 29.12.2011

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Dr. Murat ÇETİNKAYA,
Reşit GÜRPINAR, Prof. Dr. Metin TOPRAK

B. RAPORTÖRLER : Özgür BAL, Ali Fuat KOÇ

C. BAŞVURAN : Suat KARAKAYA
Vedat Dalokay Cad. No:103/1 GOP/Ankara

D. HAKKINDA İNCELEME

- YAPILAN** : - Abdurrahim Nur (Özlem Cizre Nuh Otobüs İşletmeciliği)
Belediye Otogarı No:49 Cizre/Şırnak
- Best Van Turizm Seyahat Turizm ve Tic. Ltd. Şti.
Cumhuriyet Cad. Bayram Oteli Altı No:1 Van
- Cemtrans Mardin Seyahat Turizm Petrol Ürünleri Pazarlama
Kuyumculuk Nakliye İnşaat İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Hastane Cad. Şimşek İşh. Kat:1/2 Mersin
- Lüks Habur Tur
Yeni Otogar Peron No:4 Silopi/Şırnak
- Mar Tur Ulus. Nak. İth. Tur. İnş. San. Ltd. Şti.
Otel Bilen yanı Demirler Apt. No:4 Yenişehir/Mardin
- Mardin Dilmenler Sey. Turz. Pet. Ürn. İnş. Nak. Gıda İth. İhrc.
San. Tic. Ltd. Şti.
Nusaybin Otogarı Mardin
- Marses Turizm Gıda Otomotiv Tekstil San. ve Tic. Ltd. Şti.
Kızıltepe Otogarı No:7 Kızıltepe/Mardin

E. DOSYA KONUSU: Şırnak ili Silopi ilçesi otogarında faaliyet gösteren otobüs firmalarının fiyat birlikteliğine giderek rekabeti ihlal ettikleri iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Başvuruda, Silopi ilçesi otogarında faaliyette bulunan otobüs firmalarının centilmenlik anlaşması yaptıkları, bu çerçevede, Silopi'den yurdun çeşitli yerlerine yapılacak seyahatlerde fiyat rekabetine girmedikleri ve fiyatları yükselttikleri iddia edilmektedir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 19.08.2011 tarih ve 6056 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan, 19.09.2011 tarih ve 2011-4-266/İİ-11-326.AFK sayılı İlk İnceleme Raporu, 29.09.2011 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, 4054 sayılı Rekabetin

11-64/1666-596

Korunması Hakkında Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına 11-50/1264-M sayı ile karar verilmiştir.

İlgili karar uyarınca düzenlenen 20.12.2011 tarih ve 2011-4-266/ÖA-11-259.ÖB sayılı Önaraştırma Raporu 26.12.2011 tarih ve REK.0.18.00.00-110.02.02/632 sayılı Başkanlık Önergesi ile 29.12.2011 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

50 **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Rapor'da; başvuruya konu teşebbüslerin Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği yönünde bir bulguya ulaşılmadığı, bu nedenle 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı görüşüne yer verilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

Dosya mevcudu bilgiler çerçevesinde, ilgili ürün pazarı "karayolu ile şehirlerarası yolcu taşımacılığı pazarı"; ilgili coğrafi pazar ise "Silopi merkezli şehirlerarası güzergahlar" olarak tespit edilmiştir.

I.2. Tespitler

60 Başvurunun konusu Silopi ilçesi merkezli şehirlerarası yolcu taşımacılığı yapan otobüs firmalarının centilmenlik anlaşması yaparak, fiyat birlikteliğine gittiklerine ilişkindir. Şikâyette başka herhangi bir bilgi veya detay yer almamakta, şikâyet edilen firmaların isimleri de net bir şekilde verilmemektedir. Yapılan şikâyette bilet fiyatlarının seviyesine ilişkin herhangi bir bilgi bulunmamaktadır.

Şikâyete konu Silopi ilçesi merkezli şehirlerarası seferler temel olarak, Gaziantep üzerinden Güney illerine, batıda İzmir bölgesine ve Ankara üzerinden İstanbul'a olmak üzere toplamda 3 hat üzerinden gerçekleştirilmektedir. Bu hatların en yoğun olan İstanbul güzergâhının Ankara-İstanbul kısmında diğer ulusal firmalar da faaliyet göstermektedir. İncelemeler, ağırlıklı olarak, en yoğun hat olan Silopi-Ankara hattına yönelik yapılmıştır.

70 Dosya konusu Silopi-Ankara hattı 1146 Km olup, Bakanlıkça, bu mesafe için belirlenen 2010 yılı Ocak ayı taban ücret tarifesinin öngördüğü minimum fiyat 48 TL'dir. Öte yandan, Silopi-Ankara güzergâhı için Marses Turizm Gıda Otomotiv Tekstil San. ve Tic. Ltd. Şti. ve Mardin Dilmenler Sey. Turz. Pet. Ürn. İnş. Nak. Gıda İth. İhrc. San. Tic. Ltd. Şti. firmaları için onaylanan, Silopi-Ankara güzergâhı fiyat tarifesinin 70 TL olduğu anlaşılmıştır.

İncelemeye konu firmalardan kayıt sistemlerinin elverdiği ölçüde alınan bilgiler çerçevesinde hazırlanan, Silopi-Ankara hattında uygulanan Nisan-Aralık 2011 dönemine ait fiyatları gösterir tablo aşağıdadır:

11-64/1666-596

Tablo: Aylara Göre Silopi-Ankara Hattında Uygulanan Fiyatlar (TL)

	<i>Martur Turizm</i>	<i>Mardin Dilmenler Seyahat¹</i>	<i>Mardin Seyahat</i>	<i>Marses Turizm</i>	<i>Özlem Cizre Nuh</i>
<i>Nisan 2011</i>	-	-	-	-	48,75 - 50-65
<i>Mayıs 2011</i>	-	-	65	-	65-70
<i>Haziran 2011</i>	-	-	70-80	-	70
<i>Temmuz 2011</i>	-	55-60-65-70	70	-	60-70
<i>Ağustos 2011</i>	70	60-65-70	50- 65-70	-	60-70
<i>Eylül 2011</i>	70	50-60-65-70	60-65-70	65	50-60-65-70
<i>Ekim 2011</i>	70	60-65	50- 70	65	50-55-60
<i>Kasım 2011</i>	70	50-55-60-65-70	-	65	50-60-63-70
<i>Aralık 2011</i>	-	50-55-60	-	-	50-55-60

Yolcu listelerine bakıldığında, bazı firmalarda dönemsel olarak fiyatların önemli miktarda değişmediği, diğerlerinde ise, dönemler itibariyle farklılaşma olduğu gibi, aynı dönem içinde de 20 TL'ye varan fiyat farklarının bulunduğu anlaşılmaktadır.

Öte yandan, Silopi otogarında faaliyette bulunduğu ifade edilen firmalardan, sadece Abdurrahim Nur (Özlem Cizre Nuh Otobüs İşletmeciliği) firmasının internet sitesi üzerinden elektronik bilet satışı yapılmakta olup, Ankara için verilen fiyat hâlihazırda 70 TL'dir. Verilen bu fiyat için ilgili sitede herhangi bir indirim seçeneği bulunmamaktadır.

I.3. Değerlendirme

Şikâyete konu ilgili pazarda bulunan Silopi-Ankara hattında uygulanan fiyatlar incelendiğinde, dönemler itibariyle firmalar arasında fiyat farklılaşmaları görüldüğü gibi, aynı dönemde firma bazında ve aynı firma içinde de yolcu bazında farklı fiyatların gerçekleştiği anlaşılmıştır. Bu bilgiler dikkate alındığında, başvuruya konu teşebbüslerin tek fiyat uyguladığını söylemek mümkün değildir.

Öte yandan, Ankara-Silopi hattı için Ocak-Mayıs 2010 döneminde geçerli olan şehirlerarası otobüs taşımacılığı taban fiyatı 48 TL olup, inceleme dönemi itibarıyla, uygulanan fiyatların 50 TL ile 70 TL arasında değiştiği anlaşılmıştır. Bu çerçevede, taban fiyatın belirlendiği 2010 yılı başından inceleme dönemine kadar motorindeki fiyat artışının yaklaşık %25 olduğu dikkate alındığında, taban fiyat ile uygulanan fiyatlar arasındaki farkın nedeni anlaşılmaktadır.

Bunun yanında, şikâyetin yapıldığı dönem, yaz sezonu olması nedeniyle, talebin canlandığı bir dönemdir. Sektörün yapısı gereği talebin canlandığı zamanlarda, kapasite sınırlılığı sebebiyle fiyatlarda eş zamanlı hareketler gözlenmesi iktisadi açıdan açıklanabilir bir durumdur.

Öte yandan, ilgili pazarda verilen hizmet homojendir. Diğer bir ifadeyle otobüs firmalarının benzer araçlarla, benzer ikramlarla aynı hareket noktasından kalkarak aynı varış noktasına ulaştıkları görülmektedir. Bu durumda, yolcuların tercihlerini belirleyen temel unsur bilet bedelleri olmaktadır. Teorik olarak kapasite kısıtı bulunmayan firmanın düşük fiyat vermesi durumunda yolcuların tamamına hizmet vereceği söylenebilir. Bu durumda, mevcut diğer firma veya firmalar aynı fiyat seviyesine inmek veya piyasadan çıkmak arasında seçim yapmak zorunda kalmaktadırlar. Diğer bir ifadeyle, piyasanın oligopolistik yapısı nedeniyle, ilgili pazarda çok farklı fiyat seviyelerinin uygulanması mümkün değildir.

¹ Bu firma Silopi için kayıtları bulunmadığından, buraya yakın konumdaki (Nusaybin-Ankara 1058 Km.) Nusaybin'den Ankara için fiyat bilgilerini göndermiştir.

11-64/1666-596

Özetle, tek fiyat uygulamasına ilişkin şikâyetler karayolu ile yolcu taşıma sektörünün genelinde görülmekte olup, hizmet farklılaşmadığı sürece bu tür uygulamalara rastlanabileceği neticesine varılmıştır.

120 Yukarıda yer verilen bilgi ve değerlendirmelerden, inceleme konusu dönemdeki fiyatların 2010 yılı için öngörülmüş bulunan kanuni taban fiyattan çok farklılaşmadığı ve artışların yaz sezonunun başlamasına paralel olarak talebin canlanmasından kaynaklandığı anlaşılmıştır.

Yukarıda yer verilen bilgi ve değerlendirmeler doğrultusunda, dosya konusu iddialara yönelik olarak soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

Düzenlenen Rapor'a ve incelenen dosya kapsamına göre, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikâyetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.